

# Valtatielien 12 parantaminen välillä Laitikkala–Porras

Tiesuunnitelman 2005 ajantasaisuuden selvittäminen



**RAPORTTEJA 126 | 2013**

**VALTATIEN 12 PARANTAMINEN VÄLILLÄ LAITIKKALA-PORRAS**

**Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus**

**ISBN 978-952-257-945-4 (PDF)**

**ISSN-L 2242-2846**

**ISSN 2242-2854 (verkkojulkaisu)**

**URN:ISBN:978-952-257-945-4**

**[www.ely-keskus.fi/julkaisut](http://www.ely-keskus.fi/julkaisut) | [www.doria.fi/ely-keskus](http://www.doria.fi/ely-keskus)**

# **Valtatien 12 parantaminen välillä Laitikkala – Porras**

Tiesuunnitelman 2005 ajantasaisuuden selvittäminen

**SITO OY**

---

## **Esipuhe**

Valtatielle 12 on laadittu tiesuunnitelma välleille Laitikkala-Porras vuonna 2005. Tiesuunnitelmasta on toteutettu yksittäisiä toimenpiteitä. Tässä työssä on tarkasteltu toteutumattomien toimenpiteiden ajantasaisuus ja määritetty toimenpiteiden priorisointia. Työn tavoitteena oli tarkentaa jakson liikenteellistä nykytilaa ja määritellä 3-5 tärkeintä osahanketta, joiden toteuttamista voitaisiin edistää.

Työ on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen toimeksiannosta, jossa yhteyshenkilönä on ollut Viljo Miranto. Työn aikana on pidetty tilaajan ja konsulttin välisiä työkokouksia. Sidosryhmien kanssa ei ole pidetty yhteyttä.

Selvitys on laadittu Sito Oy:ssä, jossa työhön ovat osallistuneet Rauno Tuominen, Paavo Mero, Maria Hannula, Laura Mansikkamäki, Teuvo Leskinen, Katja Hyökkä-Kotilainen ja Maija Carlstedt.

*Helsingissä syyskuussa 2013*

## Sisältö

<b>Esipuhe .....</b>	<b>0</b>
<b>1 Työn taustat ja tavoitteet .....</b>	<b>4</b>
<b>1.1 Selvityksen tarkoitus ja selvitysalue .....</b>	<b>4</b>
<b>1.2 Tiesuunnitelman 2005 sisältö .....</b>	<b>5</b>
<b>2 Yhteysvälin nykytilanne ja ongelmat.....</b>	<b>7</b>
<b>2.1 Nykyinen tieverkko .....</b>	<b>7</b>
<b>2.2 Liikenne .....</b>	<b>8</b>
2.2.1 Nykyinen liikenne ja liikenne-ennuste .....	8
2.2.2 Liikenneturvallisuus .....	10
<b>3 Yhteysvälin toimenpiteet .....</b>	<b>11</b>
<b>3.1 Toimenpiteiden sisältö .....</b>	<b>11</b>
<b>3.2 Toimenpiteiden vertailu ja priorisointi .....</b>	<b>13</b>
<b>4 Jatkotoimenpiteet .....</b>	<b>15</b>

LIITE 1        Yleiskartta tiesuunnitelman 2005 toimenpiteistä

# 1 Työn taustat ja tavoitteet

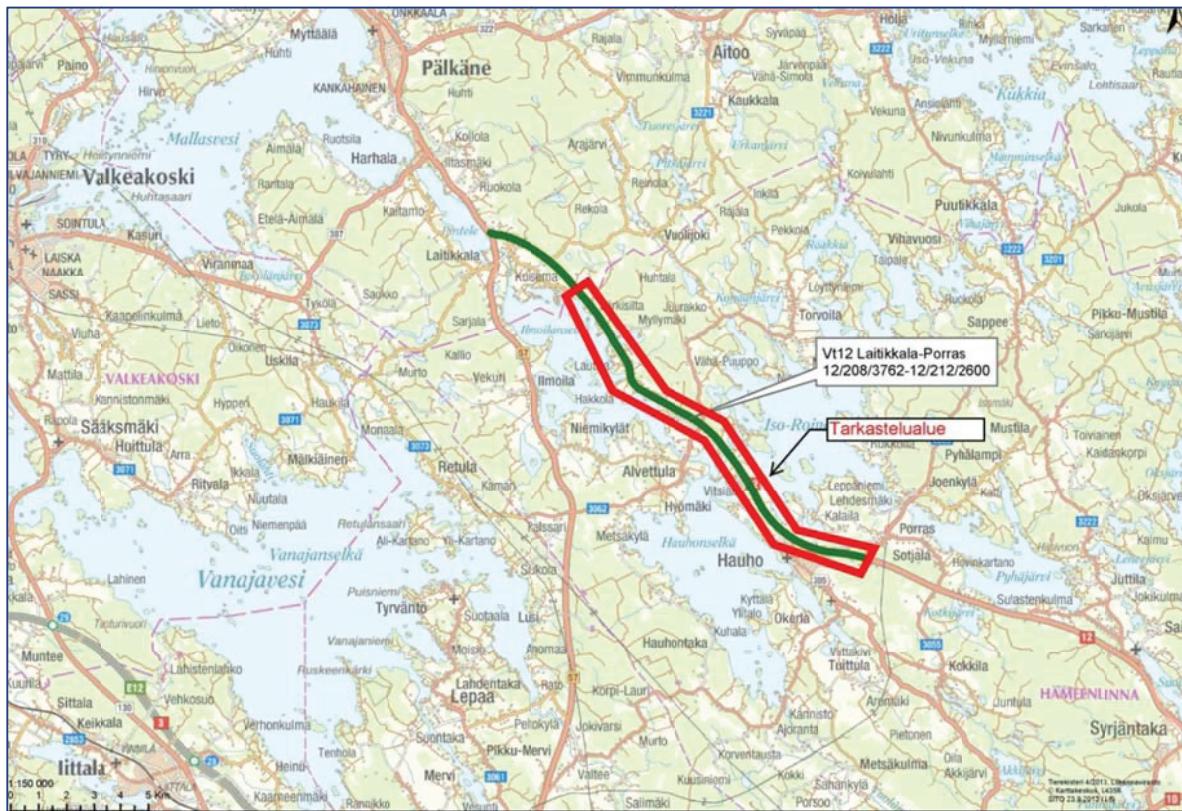
## 1.1 Selvityksen tarkoitus ja selvitysalue

Valtatie 12 on valtakunnallisesti tärkeä yhteys Rauma – Pori – Kouvolan välillä. Tie toimii sekä pitkämatkaisen liikenteen välittäjänä että paikallisena yhteytenä. Yhteysvälillä on myös kansainvälistä merkitystä, sillä se toimii yhteytenä Länsi-Suomesta ja Pirkanmaalta Nuijamaan ja Vaalimaan raja-asemille.

Pääteiden kehittämisen tavoitteissa ja toimintalinjoissa 2007 yhteysvälissä on asetettu Pälkäneen (kantatienvaihto) ja Tuuloksen välillä 10,5 metriä leveä yksiajoratainen tie, jolla on säännöllisin välein 1+2-kaistaisia keskikaiteellisia ohituskaistoja.

Tarkasteltavana oleva tiesuunnitelma koskee valtatien 12 osuutta välillä Laitikkala-Porras. Tieosuuus sijoittuu kahden kunnan (Pälkäne ja Hämeenlinna) sekä kahden maakunnan (Pirkanmaa ja Kanta-Häme) alueille. Tieosuuden tierekisterin mukainen tieosoite on 12 / 208 / 3762 – 212 / 2600.

Tässä työssä selvitysalue rajautuu lännessä Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskusten rajaan ja idässä Hauhon itäpuolelle maantien 3223 liittymään. Työssä ei ole käsitelty tiesuunnitelmaa aikaisempia suunnitelmia tai selvityksiä. Työn tavoitteena oli selvittää tiejakson liikenteen nykytilanne ja tarkistaa vuoden 2005 tiesuunnitelman toimenpiteiden ajantasaisuus sekä määritellä esitetystä toimenpiteistä tärkeimmät osahankkeet, joiden toteuttamista voitaisiin edistää. Lisäksi on tarkasteltu esitettyjen toimenpiteiden mahdolliset tarkistustarpeet.



Kuva 1. Selvitysalue (merkitty punaisella) rajautuu lännessä Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskusten rajaan ja idässä Hauhon taajaman itäpuolelle. Vihreällä viivalla on esitetty tiesuunnitelman 2005 laajuus.

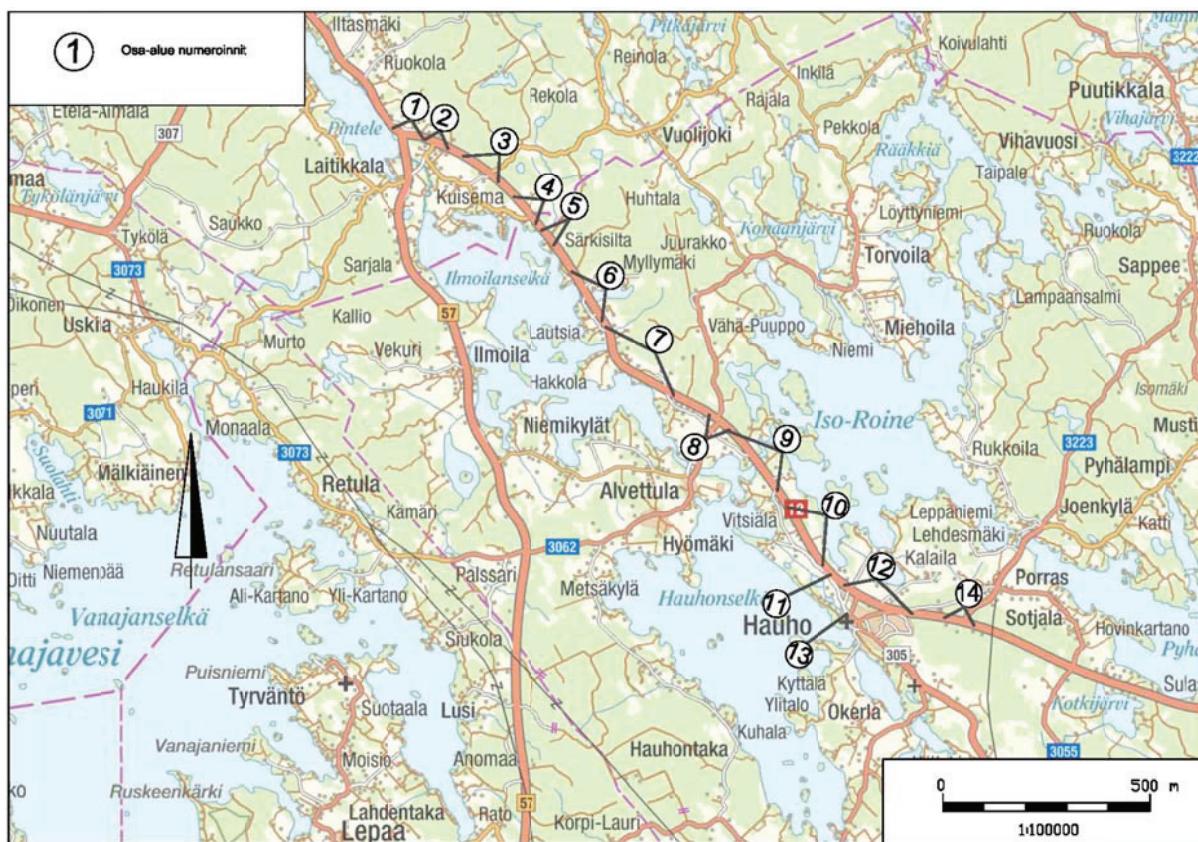
## 1.2 Tiesuunnitelman 2005 sisältö

Valtatiel 12 parantaminen välillä Laitikkala-Porras tiesuunnitelma on valmistunut vuonna 2005. Se on hyväksytty 6.3.2007. Tiesuunnitelma kattaa noin 20 kilometrin pituisen jakson valtatiestä 12. Lännessä tiesuunnitelma rajautuu kantatiel 57 (Hämeenlinna-Pälkäne) liittymän länsipuolelle ja idässä Hauhon taajaman itäpuolelle, maantien 3223 (Porras-Harju) liittymään. Lisäksi suunnitelmassa on käsitelty maantien 305 parantamista Hauhon taajamassa.

Tiesuunnitelmassa on esitetty jaksoittain pienehköjä parannustoimenpiteitä, kuten liittymän parantamisia, tiejärjestelyjä, valaistusta, linja-autopsäkkejä. Osa toimenpiteistä on jo toteutettu. Seuraavassa on käsitelty tiesuunnitelman toimenpiteet kohteittain.

- Kohde 1, Kantatiel 57 liittymä esitetään parannettavaksi hajautetuksi tasoliittymäksi kanavointeineen ja valaistuksineen.
- Kohde 2, Maantien 13959 länsipään liittymän väistötila ja yksityistiejärjestelyt.
- Kohde 3, Maantien 3221 liittymän väistötila, yksityistiejärjestelyt, linja-autopsäkit.
- Kohde 4, Maantien 13959 itäpään liittymän väistötila, 4-haaraliittymän muuttaminen porrastuksi, yksityistiejärjestelyt ja linja-autopsäkit.
- Kohde 5, Yksityistiejärjestelyt Särkisillan kohdalla
- Kohde 6, Yksityistiejärjestelyt Vähäjärven kohdalla, väistötila ja valaistus Lautsian lomakeskuksen liittymään ja valaistus lomakeskukselle johtavalle tielle, sekä linja-autopsäkit. Sisältää myös Purolan sillan korjaukset.
- Kohde 7, Pihlajamäen kohdan ja Hakkolantien väistötilat sekä yksityistiejärjestelyt välillä Pihlajamäki-Liesivuori.
- Kohde 8, Alvettulantien (mt 3062) liittymän valaistus.
- Kohde 9, Vitsiläntien jatkaminen Tourunmäen kohdalle ja liittymän porrastaminen väistötiloilta, linja-autopsäkit, liittymäalueen valaistus ja yksityistiejärjestelyt.
- Kohde 10, Vitsilänraitin liittymän väistötila, linja-autopsäkit ja yksityistiejärjestelyt
- Kohde 11, Yksityistiejärjestelyt Roineenlahden kohdalla ja Hauhon läntisen sisääntulotien (ent. mt 13919) liittymän katkaisu. Tehty.
- Kohde 12, Hauhon pääliittymän parantaminen keskisaarekkeellisella kanavoidulla liittymällä, valaistuksen uusiminen, Kalailantien ja Kenkijärventien liittymien väistötilat, yksityistiejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylä valtatien 12 ali Kirjavaisen sillan kohdalle.
- Kohde 13, Portaan liittymän väistötila, Portaan teollisuusalueen liittymän parantaminen. Tehty.
- Kohde 14, maantien 305 liittymän parantaminen Hauhon keskustassa. Tehty.

Tässä selityksessä ei ole käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen alueelle sijoittuvia kohteita 1-4.



Kuva 2. Tiesuunnitelmassa 2005 esitetyjen toimenpiteiden sijainti. Kohteet 11, 13 ja 14 on rakennettu.

## 2 Yhteysvälin nykytilanne ja ongelmat

### 2.1 Nykyinen tieverkko

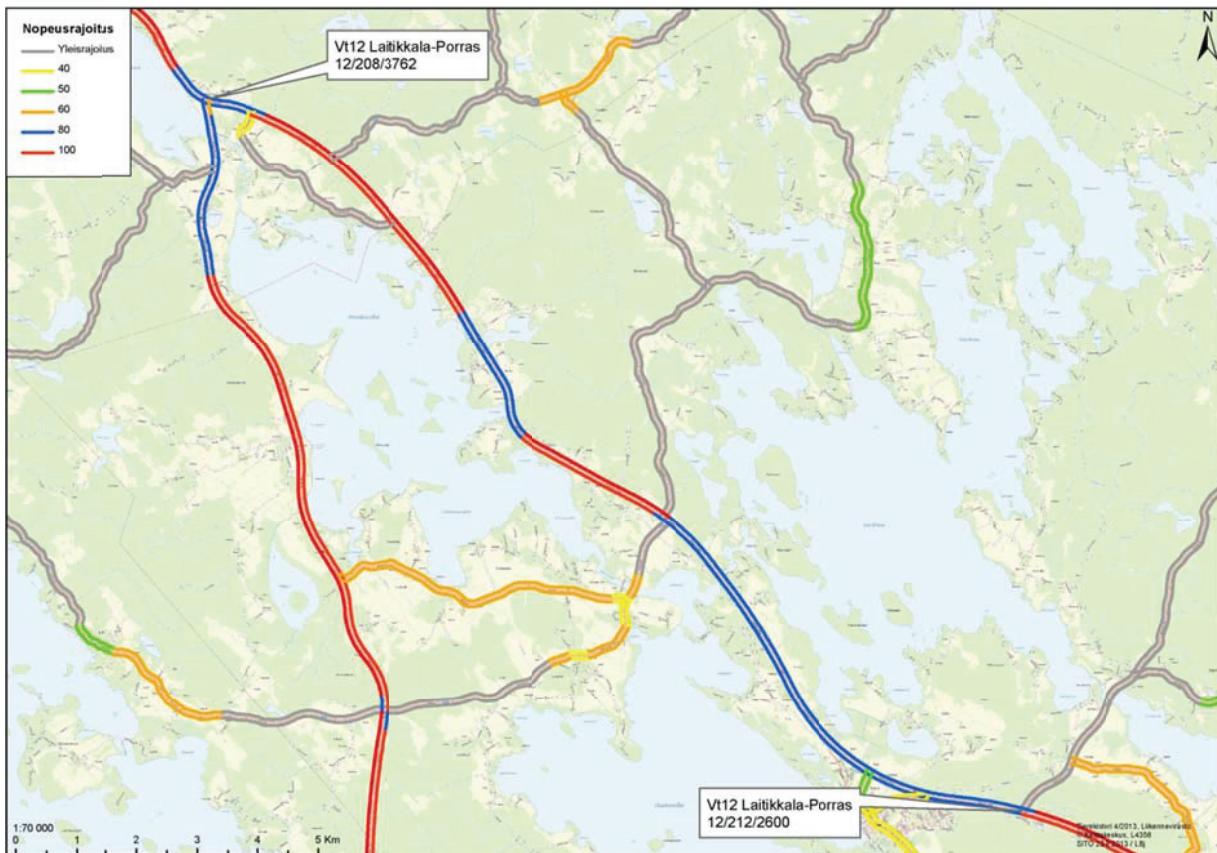
Valtatie 12 on välillä Laitikkala-Porras 2-kaistainen valtatie, jonka poikkileikkaus on Laitikkalan (kantatie 57) liittymäalueella 10/7,5 metriä ja siitä Hauhon pääliittymään 8,5/7,0 metriä ja Hauhon liittymäalueella ja siitä itään 9,0/7,0 metriä. Tie on valaistu Laitikkalan ja Hauhon (mt 305) liittymäalueilla sekä Hauhon liittymästä itään.

Nopeusrajoitus yhteysvällillä on pääosin 80–100 kilometriä tunnissa. Tien varressa ei ole erilisia kevyen liikenteen väyliä.

Valtatiellä on tiheästi liittymiä, jotka heikentävät liikenneturvallisuutta. Vain joissakin liittymissä on väistötilat tai kanavoinnit.

Valtatie 12 kuuluu yhteysvällillä suurten erikoiskuljetusten runkoreittiin. Runkoreitit leveys- ja korkeusvaatimuksena on 7 x 7 metriä.

Keskeisimpinä ongelmina yhteysvällillä ovat lukuisat liittymät sekä heikot ohitusmahdollisuudet, jotka lisäävät onnettomuusriskiä ja heikentävät liikenteen sujuvuutta.



Kuva 3. Tiejakson nopeusrajoitukset.

## 2.2 Liikenne

### 2.2.1 Nykyinen liikenne ja liikenne-ennuste

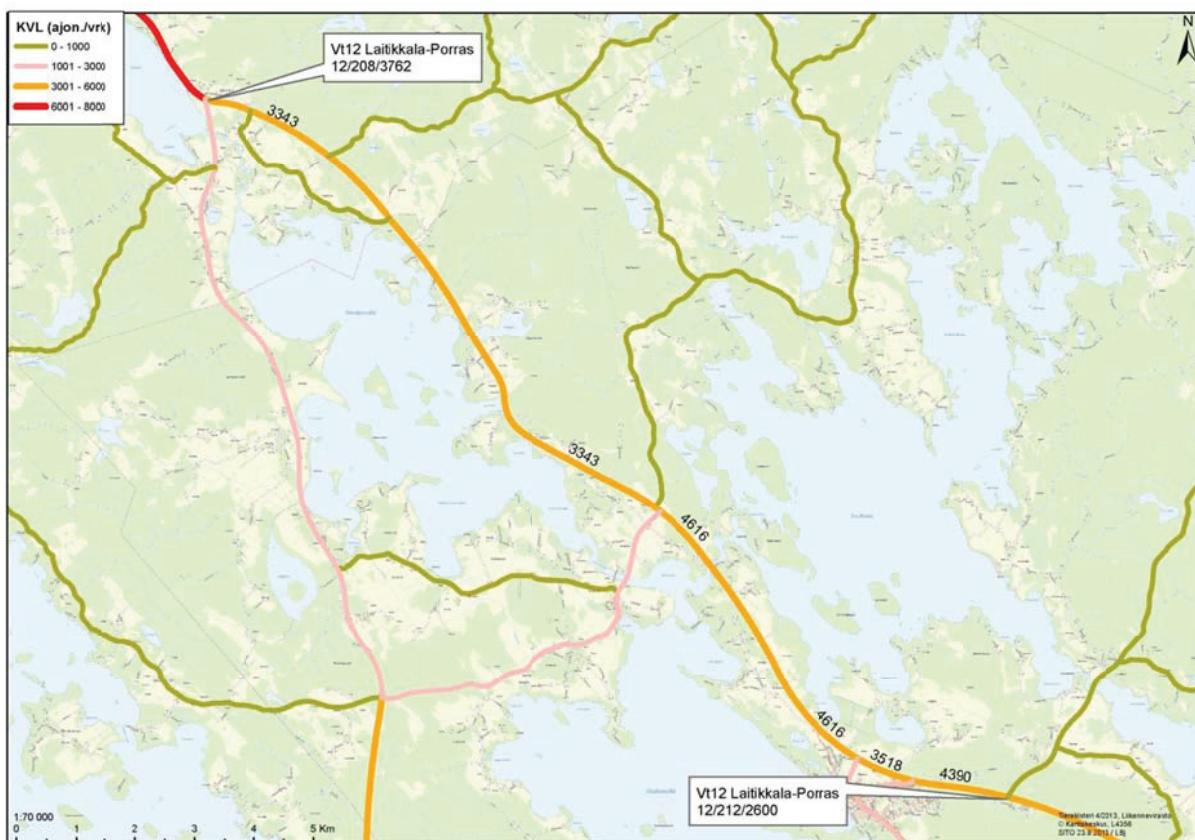
Valtatielä 12 toimii pitkämatkaisen ja paikallisen liikenteen välittäjänä. Valtatielien liikennemääriä nykytilanteessa (KVL 2012) on Laitikkalan ja Hauhon keskustaajaman välillä 3 300 – 4 600 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Hauhon itäpuolella 3 500 – 4 400 ajoneuvoa vuorokaudessa. Laitikkalan liittymän pohjoispuolella liikennemääriä on noin 6 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuus on reilut 10 %. Yhdistelmääjoneuvojen osuus raskaasta liikenteestä on 74 %.

Hauhon liikenteen automaattisen mittauspisteen (Hauho 426) tietojen perusteella liikennemäärit kasvavat kesäisin ja kesäperjantaisin liikennemäärisä on nähtävissä selkeä iltapäivän menoliikenteen ruuhkahuippu. Alue on suosittu kesämökkialuetta, joka osaltaan kasvattaa kesän liikennemääriä.

Vuosina 1992–2012 liikennemäärit ovat kasvaneet 14 %. Vuosille 2006–2040 laaditun kuntamenesteen (Tulevaisuuden näkymä 4/2007, Tiehallinto) mukaan liikennemäärien odotetaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä Laitikkalan ja Hauhon keskustaajaman välillä 4 000 – 5 500 ajoneuvoon vuorokaudessa ja Hauhon itäpuolella 4 200 – 5 200 ajoneuvoon vuorokaudessa. Laitikkalan liittymän pohjoispuolella liikennemääriä kasvaa 7 800 ajoneuvoon vuorokaudessa.

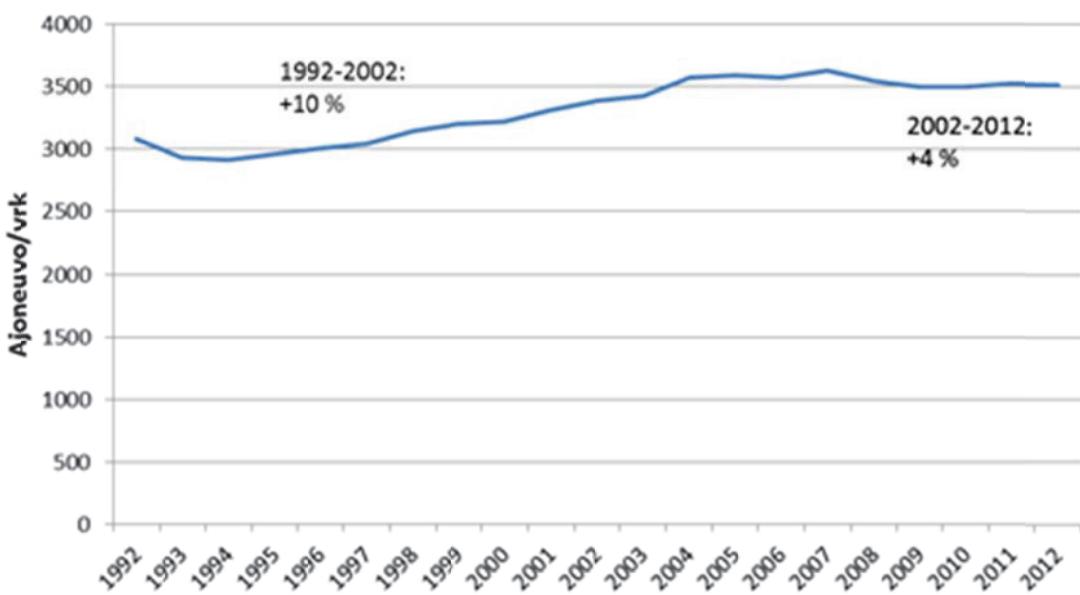
Vuoden 2040 ennustetut liikennemäärit ovat Laitikkalan ja Hauhon keskustaajaman välillä 4 500 – 6 200 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Hauhon itäpuolella 4 700 – 5 900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Laitikkalan liittymän pohjoispuolella liikennemääriä kasvaa 9 700 ajoneuvoon vuorokaudessa.

Valtatiellä 12 työmatkapendelöintiä tapahtuu Tampereen ja Lahden suuntaan mutta määrit ovat vähiäisiä. Tampere-Lahti pikavuorot kulkevat valtatieltä 12 pitkin mutta työmatkojen ensisijainen kulkumuoto on kuitenkin henkilöauto.



Kuva 4. Keskivuorokausiliikenne (KVL 2012) valtatiellä 21 Laitikkala-Porras.

## Liikenteen kehitys 1992-2012

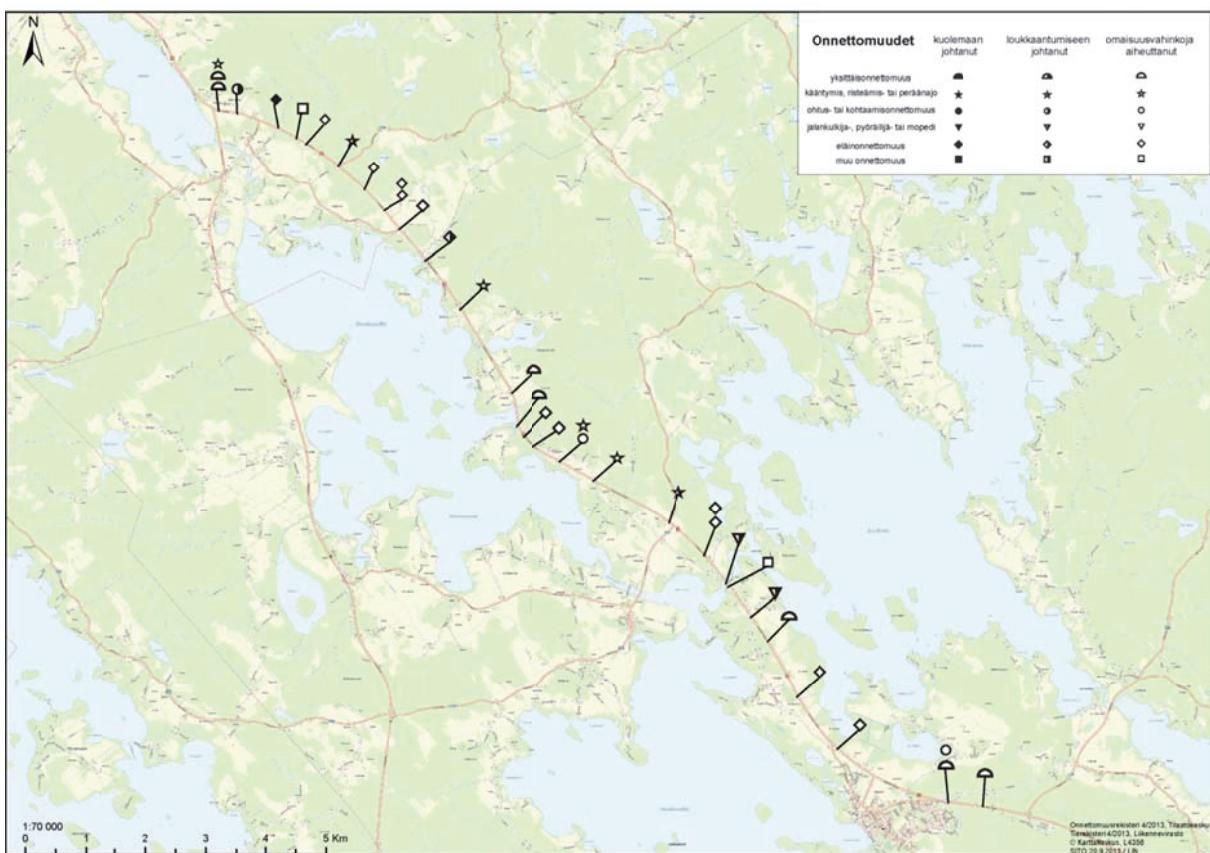


Kuva 5. Liikennemäärien kehitys Hauhon LAM-pisteessä vuosina 1992–2012.

## 2.2.2 Liikenneturvallisuus

Valtatiellä 12 välillä Laitikkala-Porras on tapahtunut vuosina 2008–2012 yhteensä 33 onnettomuutta, joista 7 (21 %) on johtanut henkilövahinkoihin. Yksi onnettomuuus on johtanut kuolemaan. Keskimäärin onnettomuuksia on ollut 7 kappaletta/vuodessa ja henkilövahinkoon johtavia onnettomuuksia 1,4 kappaletta/vuodessa. Onnettomuusaste välillä Laitikkala-Porras on valtateiden keskimääräistä pienempi, 5,1 henkilövahinko-onnettomuutta/100 miljoonaa ajoneuvokilometriä. Koko maan 1-ajorataisten keskimääräinen onnettomuusaste on 6,2 henkilövahinko-onnettomuutta/100 miljoonaa ajoneuvokilometriä.

Yhteysvälin onnettomuudet ovat tyypillisesti olleet eläin- tai yksittäisonnettomuuksia. Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet ovat olleet tyypiltään kääntymis- ja risteämis- (2 kpl), kohtaamis- (1 kpl), jalankulku- tai mopo- (2 kpl) tai eläinonnettomuuksia (2 kpl). Kääntymis- ja risteämisonnettomuudet sekä jalankulku- ja mopo-onnettomuudet ovat tyypillisä taajamamaisessa ympäristössä, mikä kertoo yhteysvälin suuresta liittymätiheydestä ja maankäytöstä.



Kuva 6. Poliisin tietoon tulleet henkilövahinko- ja omaisuusvahinko-onnettomuudet yhteysväillä Laitikkala-Porras vuosina 2008–2012.

# 3 Yhteysvälin toimenpiteet

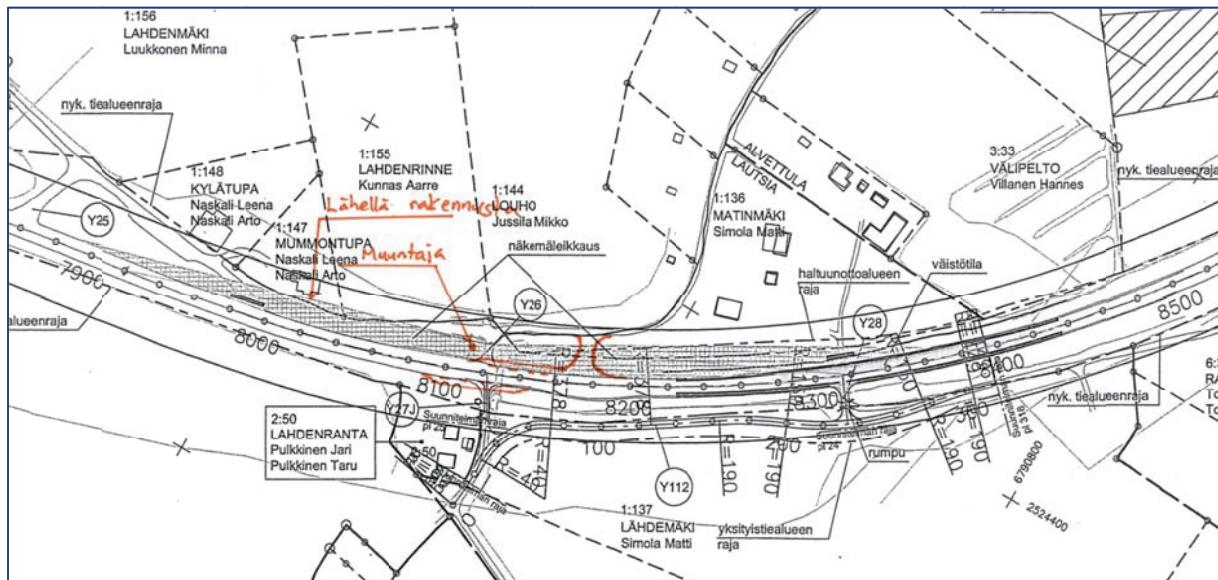
## 3.1 Toimenpiteiden sisältö

Tässä luvussa on käyty läpi Uudenmaan ELY-keskuksen alueelle sijoittuvien toimenpiteiden sisältö. Toimenpiteiden rakentamiskustannukset on arvioitu hankeosalaskelmalla uudelleen. Kustannukset on arvioitu heinäkuun 2013 hintatasossa (MAKU 2005, 136,4). Kohteet on esitetty myös liitteen 1 kartalla. Tiesuunnitelman 2005 toimenpiteet ovat:

Kohteen numero	Toimenpiteen sisältö	Kustannusarvio €
Kohde 5	Yksityistiejärjestelyt Särkisillan kohdalla	53 000 €
Kohde 6	Yksityistiejärjestelyt Vähäjärven kohdalla, väistötila ja valaistus Lautsian lomakeskuksen liittymään ja valaistus lomakeskukselle johtavalle tielle, sekä linja-autopysäkit. Sisältää myös Puolan sillan korjauksen.	603 000 €
Kohde 7	Pihlajamäen kohdan ja Hakkolantien väistötilat sekä yksityistiejärjestelyt välillä Pihlajamäki-Liesivuori.	822 000 €
Kohde 8	Alvettulantien (mt 3062) liittymän valaistus.	65 000 €
Kohde 9	Vitsiäläntien jatkaminen Tourunmäen kohdalle ja liittymän porrastaminen väistötiloilla, linja-autopysäkit, liittymäalueen valaistus ja yksityistiejärjestelyt.	605 000 €
Kohde 10	Vitsiälänraitin liittymän väistötila, linja-autopysäkit ja yksityistiejärjestelyt.	431 000 €
Kohde 12	Hauhon pääliittymän parantaminen keskisaarekkeellisella kanavoidulla liittymällä, valaistuksen uusiminen, Kalailantien ja Kenkijärventien liittymien väistötilat, yksityistiejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylä valtatien 12 ali Kirjavaisen sillan kohdalle.	870 000 €
Yhteensä		3 449 000

Tiesuunnitelman toimenpiteet on todettu toteuttamiskelpoisiksi. Työn aikana on noussut esille kaksi kohdetta, joita voi tarvittaessa tarkentaa jatkosuunnittelun käynnistyessä.

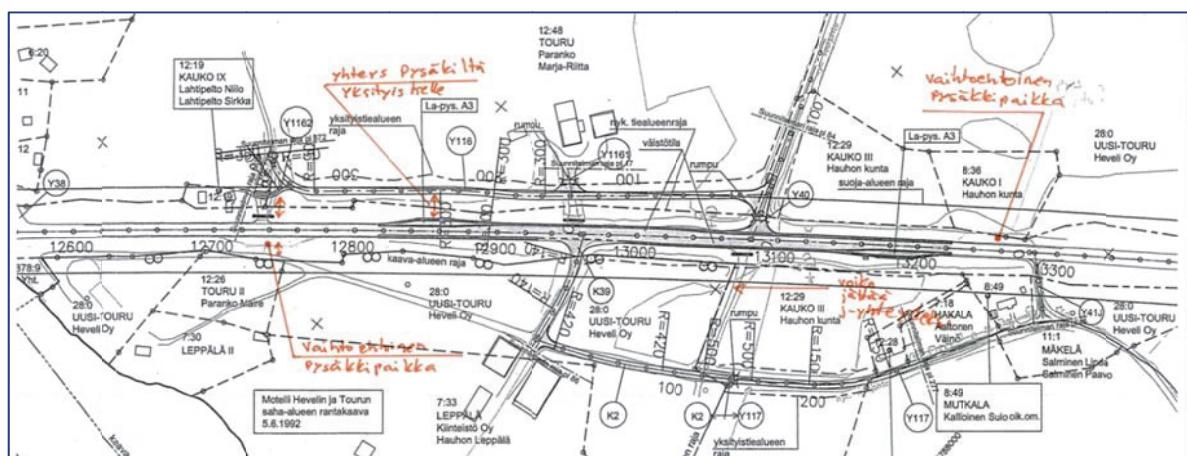
Kohteessa 6 Isolähteentien (Y26) liittymän läheisyydessä on muuntaja ja näkemäleikkaukset ulottuvat lähelle rakennusta sekä menevät osittain tontille. Näkemäleikkaukset on määritelty tiesuunnitelmassa 100 km/h nopeusrajoituksen mukaan. Jos näkemäleikkaukset määritellään 80 km/h nopeusrajoituksen mukaan, ne siirtyvät hieman kauemmas talosta. Kohteessa on mahdollista siirtää Isolähteentien liittymää hieman itään, jolloin näkemäleikkaukset siirtyvät kauemmas talosta ja tontista. Silloin myös yksityistie saadaan hieman laajempi liittymä. Siirto edellyttää kuitenkin Isolähteentien liittymässä olevien linja-autopysäkkien siirtämistä uusille paikoille. Mahdolliset muutokset lisäävät rakentamiskustannuksia noin 65 000 eurolla.



Kuva 7. Koteen 6 mahdolliset tarkistustarpeet. Pysäkkien ja liittymän sijainti kuvaavat periaatteita.

Kohteessa 9 Tourun kohdan liittymäjärjestelyissä on todettu, että yhteydet linja-autopysäkeille tulevat melko pitkiksi. Liittymän tuntumassa on matkailuun liittyviä toimintoja. Liittymään on suunniteltu porrastetut väistötilat ja pysäkit on sijoitettu ohjeiden mukaisesti. Nykyistä suunnitelmaa voitaisiin muuttaa tekemällä jalankulkuyhteys Tampereen suunnan pysäältä yksityistieelle Y116 ja jättämällä jalankulkuyhteys Vitsiläntielle Y40 liittymän vastapuolelle.

Jos pysäkit halutaan lähemmäksi toisiaan, voisi Tampereen suunnan pysäkin siirtää itään paalulle 13300. Toinen mahdollisuus on siirtää Hauhon suunnan pysäkki paalulle 12750, josta pitäisi ottaa jalankuluyhteydet eteläpuoleiselle rinnakkaistieelle ja mahdollisesti myös pohjoispuoleiselle yksityistieelle.



Kuva 8. Koteen 9 maholliset tarkistustarpeet.

## 3.2 Toimenpiteiden vertailu ja priorisointi

Kaikkien kohteiden toteuttaminen parantaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta, kun liittymä vähennetään ja parannetaan esimerkiksi väistötiloilla. Kohteiden vertailua on lähestytty liikenneturvallisuusvaikutusten arvioinnilla, joka on tehty Tarva 5.1-ohjelmistolla. Lisäksi kohteiden hyötykustannuksia on tarkasteltu onnettomuuskustannusten säästöjen vertailulla. Kullekin kohteelle on laskettu saavutetut onnettomuuskustannussäästöt 30 vuoden ajalta ja ne on diskontattu ohjeiden mukaisesti oletettuun avaamisvuoteen. Kohteiden avaamisvuotena on käytetty vuotta 2015.

Pienille toimenpiteille on vaikea määritellä liikenteen sujuvuudelle kohdistuvia vaikutuksia, mutta yksityisteiden liittymien vähentäminen ja vilkkaimpien liittymien parantaminen lisää kuitenkin liikenteen sujuvuutta ja vähentää siten liikenteen ajoneuvo- ja aikakustannuksia.

Liikenneturvallisuusvaikutusten perusteella lasketut alustavat hyöty-kustannussuhheet kuvaat omalta osaltaan kohteiden kustannustehokkuutta toisiinsa verrattuna. Toisaalta, kun tiejaksolla ei ole selkeitä onnettomuuskeskittymiä, niin onnettomuksien satunnaisuus saattaa muuttaa tarkastelujen tuloksia. Onnettomuustarkastelujen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että Pirkanmaan ELY-keskuksen alueelle jäävien kohteiden alueella olisi selkeä liikenteen turvallisuuden parantamistarve.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eri kohteiden toimenpiteillä saavutettavat turvallisuusvaikutukset ja alustavat hyöty-kustannussuhheet.

Kohteen numero	Toimenpiteen sisältö	Kustannus-arvio €	Henkilövahinko-onnettomuus-vähennemä kpl/vuosi	Hyöty-kustannus-suhde
Kohde 5	Yksityistiejärjestelyt Säkisillan kohdalla	53 000 €	0,007	1,77
Kohde 6	Yksityistiejärjestelyt Vähäjärven kohdal- la, väistötila ja valaistus Lautsian loma- keskuksen liittymään ja valaistus loma- keskukselle johtavalle tielle, sekä linja- autopysäkit. Sisältää myös Purolan sil- lan korjauksen.	603 000 €	0,026	0,58
Kohde 7	Pihlajamäen kohdan ja Hakkolantien väistötilat sekä yksityistiejärjestelyt välil- lä Pihlajamäki-Liesivuori.	822 000 €	0,024	0,39
Kohde 8	Alvettulantien (mt 3062) liittymän valais- tus.	65 000 €	0,017	3,54
Kohde 9	Vitsiäläntien jatkaminen Tourunmäen kohdalle ja liittymän porrastaminen väis- tötiloilla, linja-autopysäkit, liittymäalueen valaistus ja yksityistiejärjestelyt.	605 000 €	0,043	0,95
Kohde 10	Vitsiälänraitin liittymän väistötila, linja- autopysäkit ja yksityistiejärjestelyt.	431 000 €	0,023	0,71
Kohde 12	Hauhon pääliittymän parantaminen kes- kisaarekkeellisella kanavoidulla liittymäl- lä, valaistuksen uusiminen, Kalailantien ja Kenkijärventien liittymien väistötilat, yksityistiejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylä valtatien 12 ali Kirjavaisen sillan kohdalle.	870 000 €	0,029	0,44
Yhteensä		3 449 000	0,169	0,65

Vertailun perusteella voidaan todeta, että kohteet 5, 8, 9 ja 10 olisivat tehokkaimpia toimenpiteitä. Niiden kustannusarvio on yhteensä 1,154 miljoonaa euroa ja hyöty-kustannussuhde 1,04.

Kohteissa 6 ja etenkin kohteessa 7 saataisiin poistettua lukuisia yksityistieliittymiä, joista osa on melko vilkaita ja osa on näkemiltään ongelmallisissa paikoissa. Koteen 7 alueella on tapahtunut lukuisia omaisuusvahinko-onnettomuuksia, jolloin siellä on riski myös vakavampiin onnettomuuksiin.

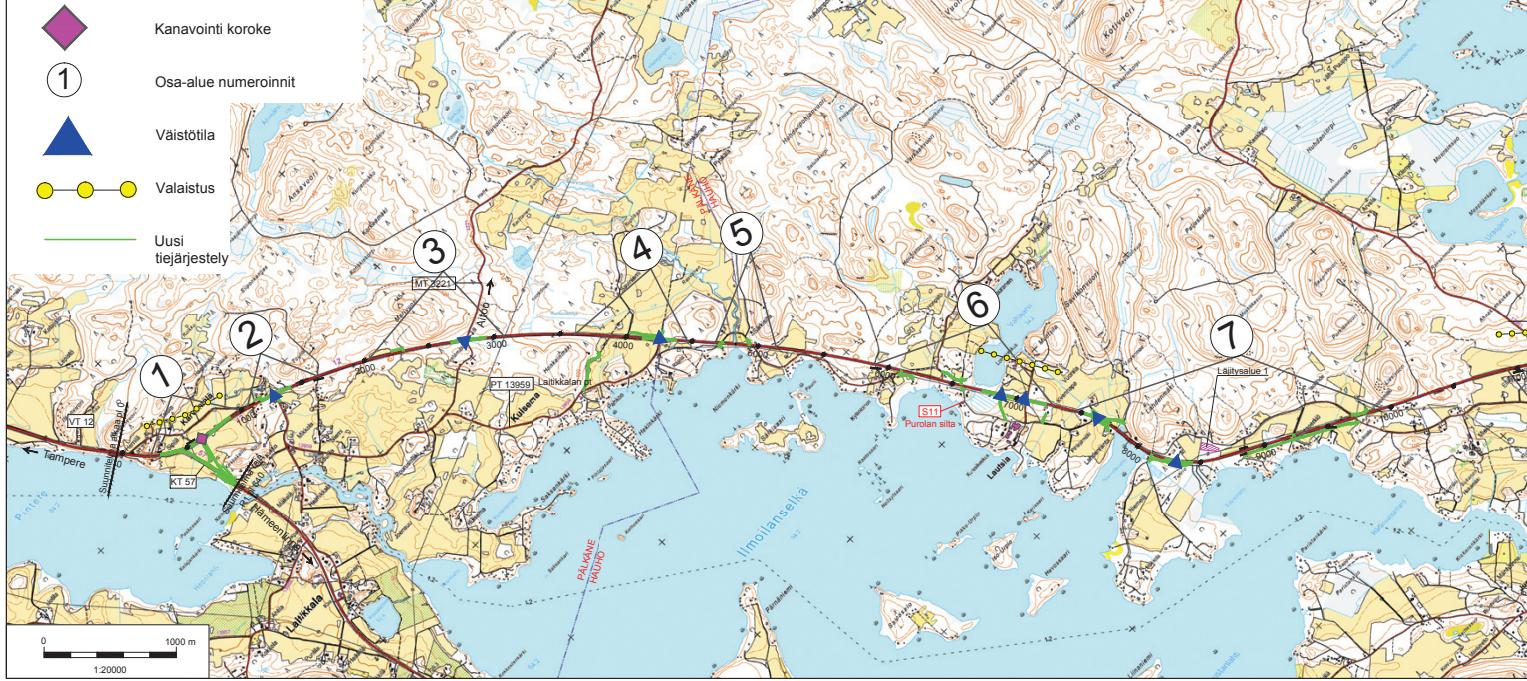
Koteen 12 parantamiseen liittyy Hauhon taajaman korostaminen valtatielle. Liittymä on jo nykyisin kanavoitu maalaiksilla, jolloin laskennallinen kustannustehokkuus jäi heikoksi. Koteen toimenpiteisiin kuuluu Hauhon pääliittymän itäpuoleisen alueen liittymien vähentämistä ja kevyen liikenteen alikulun rakentaminen hyödyntäen nykyistä siltaa. Etenekin nämä toimenpiteet parantaisivat valtatielle 12 ominaisuuksia.

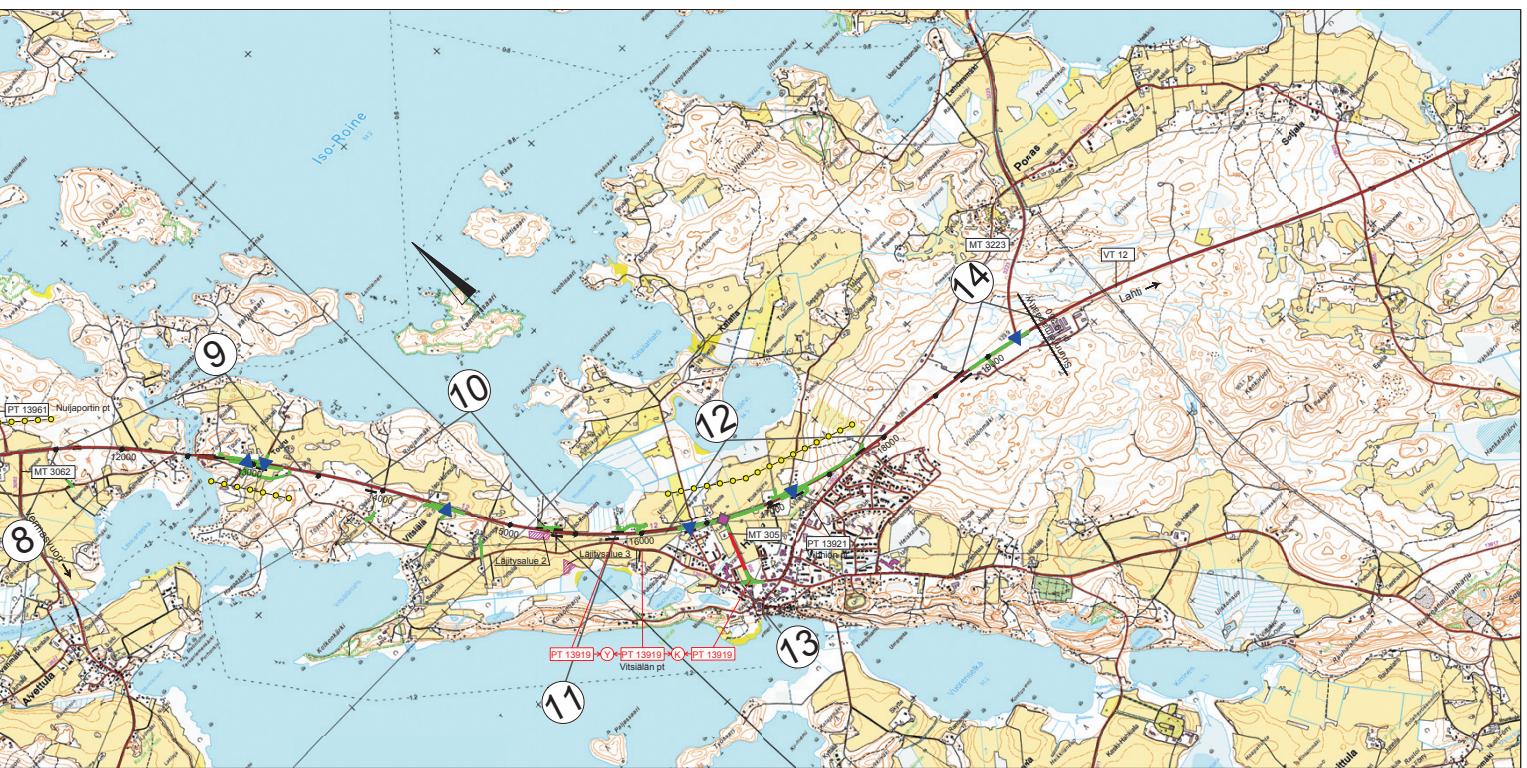
## 4 Jatkotoimenpiteet

Selvitys toimii Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ohjelmoinnin apuna. Selvityksen tuloksia voidaan käyttää valittaessa toimenpiteitä toteuttamisohjelmiin. Selvityksessä on esitetty yksittäisten kohteiden sisältöjä ja vaikutuksia, joilla voidaan valita kohteita erilaisille kustannuskehysille. Kaikkien ratkaisujen toteuttaminen parantaisi koko tiejakson yhtenäiseksi ja olisi siten perusteltua. Ohjelmoinnissa ja toteuttamisessa kannattaa ottaa huomioon, että myös Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella olevat toimenpiteet ovat tärkeitä ja kuuluvat tähän tiejaksoon.

Jos kohteiden suunnitelmia tarkennetaan jatkosuunnittelussa, täytyy ottaa huomioon mahdollinen tarve tiesuunnitelman tarkistamiselle.

Liite 1. Yleiskartta Valtatie 12, Laitikkala - Porras





**RAPORTTEJA 126 | 2013  
VALTATIEN 12 PARANTAMINEN VÄLILLÄ LAITIKKALA–PORRAS**

**Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus**

**ISBN 978-952-257-945-4 (PDF)**

**ISSN-L 2242-2846**

**ISSN 2242-2854 (verkkojulkaisu)**

**URN:ISBN:978-952-257-945-4**

**[www.ely-keskus.fi/julkaisut](http://www.ely-keskus.fi/julkaisut) | [www.doria.fi/ely-keskus](http://www.doria.fi/ely-keskus)**